

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Wekerle Sándor meghalt*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp.

1921. 8. 27

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Wekerle Sándor

Idő

"1921"

Személy

Wekerle Sándor meghalt.

Hosszas szenvedés után pénteken este az egyik budapesti szanatóriumban meghalt *Wekerle Sándor*, volt miniszterelnök és pénzügyminiszter, aki három nehéz korszakban vezette az ország kormányát. Alább adjuk életrajzát, halhatatlan egyéniségéről vezércikkünk szól.

Életrajza.

Wekerle Sándor született 1848 november 14-én, Mooron, Fehérmegyében. Iskolái végeztével a jog- és államtudományokat a budapesti egyetemen hallgatta. Az ifjuság komolyabb része között már ekkor vezérszerepet játszott. Ő szervezte az országgyűlési ifjuságnak, vagyis az ugynevezett kis követeknek önképzésre alakult társaságát, melynek többek között Ugron Gábor, Hegedüs Sándor, Lukács Béla, Pulszky Ágost, Bartha Miklós voltak tagjai. Az egyetem végzése után külföldi tanulmányutra indult s visszatérve, 1870-ben Kerkápoly alatt belépett a pénzügyminiszteriumba. Széll Kálmán pénzügyminiszter volt az első, aki mindjárt felismerte kiváló képességeit s innen kezdve ritka gyorsasággal haladt pályáján. 1878-ban, mint titkár, az elnöki osztályba került, melynek vezetését aztán teljesen rábízta. 1881-ben osztálytanácsos, 1884-ben megkapta a vaskoronarendet és a miniszteri tanácsosságot, 1886-ban megválasztották az Országos bank igazgatójává, melyet nem fogadott el, három év múlva azonban őt vette Tisza Kálmán a kormányba, pénzügyminiszternek, miután előbb államtitkárnak is kinevezte. Mint pénzügyi államtitkár, törvényhozási és adminisztratív téren igen nagy munkásságot fejtett ki. Kiváló része volt a cukor-, szesz- és fogyasztási adókról, a dohányjövédékről, a regale-megváltásról, az államadósságok konverziójáról szóló javaslatok előkészítésében és a parlament előtt való képviselésében, amivel nagymértékben hozzájárult az államháztartás egyensúlyának helyreállításához és a magyar államhitelnek a külföldi nagy pénzügyigadta. Dánoson, vagy az Uri-utca 52. számú palotacsoportok körében való emeléséhez. Minthogy a Tisza, amelyet Damjanich-utcai háza eladása után szta Kálmán nagy elfoglaltsága mellett ugys az (megvásárolt. A háboru első felében sem kért magának semmiféle szerepet, de Károly király trónralépése után, amikor gróf Tisza István szembekerült

tett. 1891-ben megkapta a valóságos belső titkos tanácsosságot s mikor 1892-ben a Szapáry-féle kabinet megbukott, ő felsége őt nevezte ki miniszterelnökké, aki ezen minőségében a pénzügyi tárcát is megtartotta. Kormányzatának legnevezetesebb és legnagyobb kihatású tényét az egyházpolitikai reformok alkották. Mikor azonban a képviselőház által megszavazott polgári házassági törvényjavaslatot a főrendiház elvetette, Wekerle 1894 június havában beadta lemondását. Ekkor állott népszerűsége tetőpontján. A designált Khuen-Héderváry miniszterelnök nem tudván feladatának megfelelni, a király újra Wekerlét bízta meg kabinetalakítással, akinak ekkor a zsidók recepciójára és a vallások szabadsággyakorlatára vonatkozó javaslatok kivételével sikerült az egyházpolitikai reformokat keresztülvinnie. Wekerle azonban elvesztette a korona bizalmát, kénytelen volt rövid idő múlva lemondani, melyet a király hasznos működése iránti köszönete nyilvánításával elfogadott. Ezután Wekerle társadalmi téren folytatta működését. Az 1896-iki országos kiállítás juryjének ő volt az elnöke, ez évben pedig az ujonan felállított közigazgatási bíróság elnökévé nevezetett ki. Wekerle népszerűsége még ebben az időben is folyton emelkedőben volt. Számos város díszpolgárává választotta, Bácsodrommegyében pedig egy községet az ő nevével neveztek el. 1893-ban Vilmos német császár a községi hadgyakorlatok alkalmával a vörös sasrend nagykeresztjével tüntette ki. 1906-ban, mikor a nemzeti küzdelem végső eredményében a korona és a nemzet között a béke helyreállt, Wekerle újra az események élére került. A király 1906 április havában őt bízta meg kabinetalakítással a koalícióban egyesült pártok vezérfőiből. Három és fél éven át vezette Wekerle ezt a kormányt s tagadhatatlan, hogy népszerűségéből különösen a radikálisabb frakciók előtt ebben az időben vesztett.

A munkapárti uralom utáni időben teljes visszavonultságban élt és csak néhány régi hívét fogadta. Dánoson, vagy az Uri-utca 52. számú palotacsoportok körében való emeléséhez. Minthogy a Tisza, amelyet Damjanich-utcai háza eladása után szta Kálmán nagy elfoglaltsága mellett ugys az (megvásárolt. A háboru első felében sem kért magának semmiféle szerepet, de Károly király trónralépése után, amikor gróf Tisza István szembekerült

a királlyal a választójogi kérdésben és távozni volt kénytelen a miniszterelnöki székéből, ismét Wekerle került a politika előterébe. Már kinevezését várta mindenki, amikor IV. Károly király váratlanul a fiatal gróf Eszterházy Móricot nevezte ki gróf Tisza István utódjává. Am az Eszterházy-uralom nem tartott még fél évig, a fiatal politikus összeroskadt a reá súlyosbodó terhek alatt és két hónapi kormányzat után lemondott a miniszterelnökségről. 1917 augusztus 20-án Budapestre jött a király és gyorsan megoldotta a válságot: Wekerle Sándort nevezte ki miniszterelnöknek. Ettől fogva Wekerle tölti be Tisza örökét, a háboru sok megpróbáltatásai, izgalmai között sem veszíti el nyugalmát, helyén marad egész az utolsó pillanatig, az összeomlásig. A forradalom még hivatalában éri, mert utódja, gróf Hadik János, csak az esti órákban veszi át a kormányzást. Az astoriai éjszakát követő napon megölik gróf Tisza Istvánt és mindenki várja Wekerle Sándor meggyilkolását is. Jó sorsa ettől megóvta, a forradalom első heteit Pesten tölti s már azt hiszi, hogy elmulik a veszedelem, de pár nap múlva kitör a proletárdiktatura és első dolga letartóztatni Wekerle Sándort, aki ettől kezdve a gyűjtőfogházban várja a rémuralom végét. Augusztus másodikán kapja vissza szabadságát és attól kezdve teljesen családjának élt és megrongált egészségét igyekezett helyrehozni.

Betegsége és halála.

Egészségét, sajnos, nem sikerült visszaszereznie a gondos orvosi kezelésnek sem. A hatalmas ember egyre serevadt, a magas életkorral együtt járó súlyos betegség gyötörte. Családjá a Vörös Kereszt Egyesület Győri-úti Erzsébet-kórházában helyezte el ságusztus hatodikán. Az orvosok kénytelenek voltak műtétéhez folyamodni, amely ugyan sikerült, de az ősz államférfiu életét már csak pár héttel tudta meghosszabbítani. Állapota pénteken válságosra fordult: betegága mellett tartózkodott egész napon át fia, ifjabb Wekerle Sándor, a keleti kereskedelmi akadémia tanára. Dr. Botzenhardt Nereen főorvos, aki egész betegsége idején kezelte, estefelé közölte ifjabb Wekerle Sándorral, hogy édesapjánál az agónia elkövetkezett. Este háromnegyed nyolc órakor csendesen kiszáradt.

A kormány részvéte.

A mai minisztertanács végén jött a gyászhir Wekerle Sándor volt magyar királyi miniszterelnök váratlan haláláról. A minisztertanács elhatározta, hogy a kabinet tagjai testületileg jelennek meg a temetésen. A magyar királyi kormány koszorút helyez a ravatalra. Még az est folyamán a Vörös Kereszt-kórház épületében a gyászbaborult özvegy és a boldogultnak fiai előtt megjelent a miniszterelnök megbízásából bárciházi Bárczy István miniszteri tanácsos, az elnöki osztály vezetője, aki annak idején Wekerle Sándor miniszterelnök titkára volt, Kossuth Lajos miniszterelnöki osztálytanácsos kíséretében, aki Wekerle Sándor legutóbbi miniszterelnöksége alatt titkára volt az elhalt államférfiúnak, s úgy a miniszterelnök, mint a magyar királyi kormány nevében mély részvétének adott kifejezést. A temetés napjáról és helyéről Wekerle Sándor végrendeletének felbontása után fognak intézkedni.